

רקע עיוני

סיפור הסנה נפתח בקריאת העם: "וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַעֲבָדָה וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שְׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הַעֲבָדָה" (ב, כג). בשלישת הפסוקים הבאים בולטת ראשיתו של המפנה משעבוד לאולה, על ידי ביטויים אחדים המעידים שם, שמע את זעקתם: "תַּעַל שְׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים... וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים... וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים... וַיִּדַע אֱלֹהִים" (ב, כג-כה).

החזרה על שם ה' בפסוקים אלה מבליטת את העדר שמו של ה' בשני הפסוקים הראשונים של החומש (חוץ מעניין המילדות). אפשר שהעדר שם ה' הוא ביטוי לתחושת הדיכאון והשעבוד של העם - תחושה של הסתר פנים. ואילו מכאן ואילך (מפסוק כג), לאחר הזעקה של העם, א-לילים כיוון את מהלך האירועים במלך-בית הזקנה ובהוציא לפועל.

הערה: אמנם שמו של הקב"ה לא נזכר בפסוקים א-ב בתיאור השעבוד, לא במפורש ולא ברמז, אך יש לזכור את הבטחת הקב"ה לעקב: "אֲנֹכִי אֶרְדֹּף עִמָּךְ מֵאֲרָצְמָה וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַם עִלְיָה" (בראשית מו, ד).

פעילות מקדימה

בסיפור הסנה מוזכרים שני מושגי יסוד שהבנתם היא תנאי להבנת הסיפור: מדבר וסנה. חשוב ללמוד בפעילות נפרדת לפני השמעת הסיפור.

מדבב: אפשר לפתוח בשאלה כללית: מהו מדבר? על פי התשובות תוכל המננת להרחיב את הידע הקיים. המדבר הוא מוטיב מרכזי בסיפורי התורה והוא מוכר לילדים באופן חלקי מסיפורי בראשית. המידע ייאסף על ידי המננת והילדים בדרכים שונות, ומאון ההתנסויות (החבנויות בתמונות, צפייה בשקופיות או בסרט וידאו, פעילויות בתנועה ובמוזיקה ועוד) יאפשר לילדים ללמוד - כל אחד בדרכו הוא - על המדבר. למשל: הכרת המדבר כמקום שבו הצמחייה דלילה ונמוכה

התגלות ה' 6 בסנה הבוער

פרשת שמות, פרק ב, פסוק כג -
פרק ד, פסוק יז

"אָנכי אֱ-לֹהֵי אַבְרָהָם אֱ-לֹהֵי יִצְחָק וְאֱ-לֹהֵי יַעֲקֹב" פסוק ו

מיד הסתיר משה את פניו כי פחד להביט אל הא-להים. וה' אמר: "ראיתי את עם ישראל ושמועתי את צעקתם. ירדתי מן השמים להציל אותם מיד מצרים ולהביא אותם אל ארץ אחרת".

"אֵל אֲרָם סוּבָה וְהִבֵּה אֵל אֲרָם זָבַת חֶלֶב וְרִבֵּשׁ"

פסוק ח

לאיו ארץ?

ה' אמר למשה: "לך אל בני ישראל ואמור להם שה' שלח אותך להציל אותם מעבדות הפרך ולהביא אותם לארץ כנען, לארץ ישראל. אחר כך לך אל פרעה ואמור לו שבאת להוציא את בני ישראל ממצרים".

פסוק ג, פסוקים יב-כב, הכתוב מפרט את התסריט העתיד. הדברים הנאמרים למשה על העתיד הנם מורכבים ואינם עוסקים בהתחשות בהווה - מעמד הסנה. על כן מומלץ שלא לספר אותם. משה ענה לה':

"מִי אָנֹכִי כִי אֵלֶיךָ אֵל פְּרֹעֶה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם" פסוק יא

"יזמה אעשה אם בני ישראל לא יאמינו לי שאתה, הקב"ה, שלחת אותי?"

"וְהִנֵּן לֹא יֵאֱמָנוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי" פסוק א.

משה ראה מראה מופלא! שיה קוצני, שנקרא סנה, בוער באש ולא נשרף. משה לא האמין למראה עיניו וחליט להתקרב לשם. משה אמר:

אֲסַרְהָ נָא וְנִרְאָה אֶת הַפְּרָאָה הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיַעַר הַסְּפִיחַ

פסוק ג

נזכיר לילדים התנסויות קודמות בעירה של שיש קוצני כדי לקשור את המושגים החדשים - הסנה בוער ואינו אופל - למושגים הידועים להם. שימו לב שהשרש ב'ע"ל מובא כאן בשתי משמעויות שונות - "הסנה בוער" - במשמעות של דלק, עולה באש, ו"מדוע לא יבער" במשמעות של נשרף.

וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי אֱ-לֹהִים מִהַר הַסְּפִיחַ וַיֹּאמֶר: "מִשֶּׁה מִשֶּׁה" וַיֹּאמֶר: "הֲנִי" פסוק ד

קריאה מודגשת ואטית, תוך המחשת תגובתו המשוערת של משה לשמע קול הא-להים (תדהמה, בהלה, רגיעה אחרנית...) עשויה להמחיש את גודל המעמד.

ה' אמר למשה: "אל תתקרב!"

"שֶׁל נִקְלָד מַעַל הַגְּלִיף כִּי הַמַּקּוֹם אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמַד עָלָיו אֲרַמֵּת קֹדֶשׁ הוּא" פסוק ה

לילדים יש ניסיון קודם הקושר בין חליצת נעליים וקודשת המעמד - ברכת כהנים.

משה נבהל. הוא השיל, חלץ את נעליו, ולא התקרב אל הסנה. וה' אמר לו:

